

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Cursus Biennalis Studii Canonici, Sive Succincta Et
Methodica Sacrorum Canonum Explanatio**

Engelhard, Johann Martin

Moguntiae, 1700

Titulus II. De Foro Competente.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-63255](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-63255)

tribus partibus essentialibus consistunt; Prima est litis Contestatio, secunda, probatio, tertia, sententia.

QUÆRES 3. Quotuplex sit iudicii effectus? Resp. Effectus Iudicii est quadruplex. 1. perpetuat actionem certo tantum tempore competentem; *l. un. Cod. ex delict. defunctorum.* sic actio Injuriarum, quæ temporalis est, & intra annum institui debet, Iudicio inchoato fit perpetua. 2. interrumpit præscriptionem, *l. ult. Cod. de præscript. 30. vel 40. ann.* 3. Imponit utrique litiganti obligationem, iudici se sistendi & finem litis expectandi, *l. 3. ff. de peculio.* 4. novationem actionis inducit, ita ut res, quæ antecedenter ex Contractu debebatur, nunc debeat, quia ita iudicatum est, *l. aliam. ff. de novat.*

TITULUS II.

De

Foro Competente.

QUÆRES 1. Quid sit forum? Respond. Forum est locus exercendarum litium, in quo quis conveniri potest. Reus enim miles citatus impune non comparet, si citatus fuerit ad iudicem non suum, hinc actor ante omnia forum competentis rei inquirere, & ibi actionem suam proponere debet. *cap. forus de verb. signif.* forum autem competentis hoc loco vocatur tribunal, cuius Jurisdictioni subjectus est reus, non tantum quoad personam, sed etiam quoad causam, fieri enim potest, ut persona rei sit subdita iudici, causa tamen ab eius

N

foro

foro aliena, ut in laicis quoad causas matrimoniales liquet, quorum personæ iudicio sæculari sub- sunt, & tamen in causis matrimonialibus in iudicio ecclesiastico conveniri debent.

QUÆRES 2. Quotplex sit forum? Res- pond. Triplex aliud est ecclesiasticum, ad quod Clerici pertinent, & laici in causis spiritualibus; aliud sæculare, cui (exceptis causis feudalibus) soli laici in causis Civilibus & Criminalibus subji- ciuntur. Aliud mixtum dicitur, propter causas quæ mixti fori appellantur, quales sunt causæ alimen- torum, fornicationes simplices, adulteria, blasphe- miæ, &c. quæ in unoquoque ex prædictis foris deduci possunt: harum tamen causarum, is, coram quo res præventa est, iudex competens erit.

QUÆRES 3. Quot modis quis forum sortiatur? Resp. Octo modi sunt, quibus quis forum sortiatur, & alterius iurisdictioni subicitur. *Primo*, ratione domicilii, sive habitationis perma- nentis; illud autem propriè domicilium dicitur, ubi quis familiam, vel rerum & fortunarum suarum summam constituit, animo perpetuo ibi habitandi, nisi speciali aliquo emergente, antea non præviso, ind. avocetur. *l. 7. Cod. de incol. lib. 10. Secundo*, ra- tione contractûs: contrahentes enim in legibus loci se accommo- dâsse censentur. *l. 1. 2. 3. ff. de reb. auctorit. judic. possid. l. 21. ff. de act. & obligat. Tertio*, ratione rei in alterius territorio sitæ, quæ hominem obli- gat, ut coram iudice, in cuius territorio res contro- versa sita est, compareat, ab eoque, licet alias competens non sit, iustitiam expectet. *cap. sane & cap. fin. b. t. l. fin. Cod. ubi in rem act. exer. deb. Quarto*, ratione delicti *cap. fin. b. t. merito enim ab eo puniri*
reus

reus debet, in cujus territorio deliquit. *l. un. Cod. ubi de crimin. agi non potest.* Quinto, ratione privilegii certis personis concessi; sic milites conveniri debent, coram magistro militiæ. *l. un. Cod. in quibus caus. militantes.* Studiosi coram suo Magistro vel Episcopo juxta *Authent. habita Cod. ne fil. pro pat.* hodie autem coram Academiæ Rectore. Illustres coram Principe *l. fin. Cod. ubi Senatores.* Sexto, ratione connexionis causarum; sic enim si inter plures cohæredes, socios, &c. Actio familiæ eriscundæ, vel communi dividundo instituat, si circa eandem rem diversæ quæstiones principaliter vel incidenter orientur, causa non dividenda sed ab eodem judice terminanda est; nisi altera causa sit spiritualis, quæ etiam ex capite connexionis à laico utpote jurisdictionis spiritualis incapaci cognosci nequit. *Septimo*, ratione præventionis, quod dupliciter contingit; 1. Si reus prius quàm domicilium mutaret, à judice competente per citationem præventus est: tunc enim factâ etiam domicilii mutatione coram eo litem prosequi & sententiam expectare debet. *cap. proposuisti h. t.* 2. Quando causa est mixti fori, illud enim forum tunc reus sequitur, in quo res fuit præventa. *Octavo*, ratione prorogationis Jurisdictionis, videt. si quis voluntariè in judicem non suam consentiat, vel spontè illius jurisdictionem in se extendat, cui aliàs, in illâ saltem causâ subjectus non est quod laicis indistinctè permissum est, non autem Clericis; hi enim non nisi scientè & consentiente ordinario Jurisdictionem prorogare possunt. *cap. 18 h. t.*

OBIICIE S. Hæres defuncti, non coram judice proprio sed testatoris domicilii conveniri debet.

debet. l. 19. ff. de judic. ergò ratione domicilii non fundatur jurisdictio judicis. Respond. Dist. anteced. si judicium cum defuncto fuerit inchoatum. Con. si non, Nego. Antec. & conseq. Ratio specialis est, quod hæres censetur una eademque persona cum defuncto, adeoque & in loco domicilii defuncti eum conveniri deceat.

QUÆRES 4. An Clericus puniri possit à Judice sæculari, quando est socius laici? Respon. Negat, quia textus clericum de potestate sæculari eximentes loquuntur generaliter, & indistincte, ideòque locus est regulæ communi, ubi Jus non distinguit, nec nos distinguere debemus.

OBIICIENS. Tali casu est una causa, scilicet unum idemque delictum, ergò ratione connexionis ab eodem Judice cognoscenda erit. Respond. Licet physicè unum sit delictum, moraliter tamen est multiplex pro numero delinquentium, ideoque nihil impedit, quo minus delinquentes, si diversi ordinis fuerint, à diversis Judicibus judicentur.

QUÆRES 5. An Judex sæcularis supplere possit negligentiam Judicis Ecclesiastici vitia & delicta clericorum non punientis? Ratio dubitandi desumitur ex cap. 10. b. t. quò gravatis à Magistratu sæculari, ad Episcopum vel sedem Apostolicam conceditur recursus; ergò e contrario si Judex ecclesiasticus in faciendâ justitiâ negligens fuerit, ad sæcularem recurrendum erit. sed negativa communis est teste Farin. Cum nullibi hoc judici sæculari reperiatur concessum. Cujus ratio ulterior est, quod ad supplendam Judicis negligentiam necessaria sit Causæ cognitio & jurisdictio, quam re-

spectu

spectu Clericorum non habet potestas sæcularis. non obstat capitulum citatum, quia per consuetudinem introduci potest, ut à iudice sæculari appelletur ad Episcopum, cum is jurisdictionis sæcularis sit capax, non autem ab Episcopo ad sæcularem, utpote jurisdictionis ecclesiasticæ incapacem, neque obstat, *can. Filiis. c. 16. q. 7.* ejusque praxis in Hispania, ubi ab ecclesiastico iudice gravati, tam in Civilibus quam Criminalibus causis ad regium tribunal recurrunt; quia Canon ille est Concilii Tolitani IX. sub Leone X. celebrati, quo tempore propter interjectorum barbarorum dominatum, ad sedem Apostolicam non potuit recurrri, ideoque injustè gravati à Metropolitano, ad regem provocabant, quæ praxis etsi hodiè adhuc vigeat, reges tamen in Clericos jurisdictionem sibi non vendicant, sed tantùm reos injustè gravatos, præmissâ simplici notatione declarant & contra gravamen defendunt, ut explicat *Gons. in cap. qualiter de iudiciis. num. 5.* Neque recurritur ad regem tanquam ad iudicem sed defensorem Ecclesiæ & personarum ecclesiasticarum.

QUÆRES 6. An iudicium contra laicum in foro sæculari per citationem cœptum contra eum Clericum factum possit continuari? *Respon.* Probabilior tenet quod possit, siue Causa Civilis sit, siue criminalis, ratio desumitur ex *Cap. proposuisti citato; c. 1. 7. ff. de iudiciis*, ubi reus à iudice præventus coram eo respondere debeat, & ubi iudicium semel cœptum est, ibi etiam, non obstante domicilii vel statûs mutatione, debeat finiri.